

РЕШЕНИЕ

№ 4771

гр. София, 02.09.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 28 състав,
в публично заседание на 01.07.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Антони Йорданов

при участието на секретаря Наталия Дринова и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **11268** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство е по реда на чл. 1, ал. 2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ) във вр. с чл. 203 - 207 от Административно процесуалния кодекс (АПК)

Образувано е по искова молба на И. В. М., против Националната агенция за приходите /НАП/, с която се претендира обезщетение за неимуществени вреди в размер на 1000 /хиляда/ лева, причинени вследствие на неизпълнение на задължението по чл. 59, ал. 1 от ЗЗЛД и по чл. 24 и чл. 32 от Общия регламент относно защитата на личните данни /ЕС/ 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27. 04. 2016 г., ведно със законната лихва от 15. 07. 2019 г. /алтернативно от датата на завеждане на исковата молба/ до окончателното изплащане на сумата.

В исковата молба се твърди, че вследствие на неправомерно изтичане на лични данни от базата данни на НАП, тя е претърпяла неимуществени вреди, изразяващи се в притеснения, страх и опасения за възможна злоупотреба с личните ѝ данни, станали достъпни от т.нар. „хакерска атака“, при която от електронните масиви на НАП неправомерно е била изтеглена информация, съдържаща множество лични данни на български граждани. Според ищеца, НАП чрез бездействието си е допуснала нарушения на чл. 24 и чл. 32 GDPR и чл. 59, ал. 1 от ЗЗЛД, нарушила е и разпоредбите на чл. 45, ал. 1, т. 6 от ЗЗЛД, като не е обработила личните данни по начин, който да гарантира подходящо ниво на сигурност, като се приложат подходящи технологии и организационни мерки; чл. 64 ЗЗЛД, като намира, че не е изпълнено задължението за

извършване на оценка на въздействието на предвидените операции по обработване на личните данни върху тяхната защита; чл. 66, ал. 1 и ал. 2 от ЗЗЛД; чл. 67 и чл. 68 от ЗЗЛД. Поради това моли съда да се произнесе с решение, с което да осъди приходната агенция да заплати исканото обезщетение. Претендират се разноски, за което се представя списък по чл.80 от ГПК.

Ответникът Националната агенция за приходите, чрез процесуалния си представител, оспорва исковата молба и моли съда да се произнесе с решение, с което да я отхвърли като недоказана. Претендира разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на Софийската градска прокуратура изразява становище за неоснователност и недоказаност на исковата претенция.

Съдът, след като прецени събраните по делото гласи и писмени доказателства прие следното от фактическа страна :

На 15.07.2019г. неизвестно лице е осъществило нерегламентиран достъп в информационните масиви на НАП, станал известен като „хакерска атака“, вследствие на което е разпространена информация, съдържаща личните данни на над 6000000 физически лица. За извършеното деяние агенцията е уведомила Софийска градска прокуратура и Комисията за защита на личните данни. Също така е издадена Заповед № ЗЦУ-746/25.05.2018 г. на изпълнителния директор на НАП, с което е утвърдена политика по защита на личните данни в НАП. Утвърдена е Политика по информационна сигурност на НАП, версия 3.0 от м. май 2016, както и Инструкция № 2/08.05.2019 г. за мерките и средствата за защита на личните данни, обработвани в НАП и реда за движение на преписки и заявяване на регистри. Като приложение № 1, към чл. 24, ал.2 от Инструкцията, служителите на НАП попълват декларация за това, че ще пазят в тайна личните данни на трети лица, станали им известни при изпълнение на служебните им задължения, няма да ги разпространяват и да ги използват за други цели, освен за прякото изпълнение на служебните им задължения. Със Заповед № ЗЦУ-586/30.04.2014 г. на изпълнителния директор на НАП е наредено да се внедри СУСИ по стандарт БДС ISO/IEC 27001:2006 в НАП. Изработена е Методика за оценка на риска, версия 1, към м. декември 2013г. Със Заповед № ЗЦУ-83/23.01.2013 г. на изпълнителния директор на НАП, са определени вида, съдържанието, реда за създаване, поддържане и достъп до регистъра на НАП и базите данни за задължените лица, формата и елементите на данъчно-осигурителната сметка и сроковете за съхранение на архивираната информация. Със Заповед № ЗЦУ-1436/15.10.2018 г. на изпълнителния директор на НАП са утвърдени „Указания за разработване, попълване и/или зареждане с данни на образци на документи и приложения, утвърдени на основание чл. 10, ал.1, т.5 и т.7 ЗНАП“, „Указания за обозначаване и работа с информация“, „Указания за попълване на образци на процедура“, „Указания за попълване на образца на инструкция“ и др.

При така установената фактическа обстановка, съдът прие следните правни изводи :

Съдът приема, че исковата молба е ДОПУСТИМА като този въпрос е разрешен с Определение № 2864/24.02.2020 г., постановено по адм.д.№ 2104/2020 г. по описа на ВАС, което съгласно разпоредбата на чл.235, ал.2 АПК е задължително за настоящия състав.

Разгледана по същество е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Съгласно чл. 203, ал. 1 от Глава единадесета на АПК, исковите за обезщетения за вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове,

действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица се разглеждат по реда на тази глава. Съгласно чл. 203, ал. 2 от АПК, за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на ЗОДОВ. Според разпоредбата на чл.1 от ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, като исковете се разглеждат по реда установен в АПК. Следователно за да възникне право на иск за обезщетение е необходимо да са налице няколко кумулативни предпоставки, а именно: незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата или общината, при или по повод изпълнението на административна дейност; вреда - имуществена или неимуществена; пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразния акт, действието или бездействието и настъпилата вреда. Под вреда следва да се разбира отрицателната последица от увреждането, която засяга неблагоприятно защитените от правото имуществени и неимуществени интереси на увредения, а под "пряка и непосредствена" - тази вреда, която следва закономерно от незаконосъобразния акт, действие или бездействие на компетентния административен орган по силата на безусловно необходимата връзка между тях. При липсата на който и да е от елементите на фактическия състав не може да се реализира отговорността по чл. 203 от АПК, във вр. с чл. 1 от ЗОДОВ.

В настоящия случай липсват и трите предпоставки за ангажирането на отговорността на държавата по смисъла на ЗОДОВ. Това е така поради следните съображения :

Както се спомена по-горе, ищецът претендира присъждане на обезщетение за претърпени от него неимуществени вреди, в следствие на незаконосъобразно бездействие от страна на служители на НАП, изразяващо се неизпълнение на задължения, произтичащи от чл. 59, ал.1 от ЗЗЛД, чл.24 и чл.32 от Общия регламент относно защита на личните данни /ЕС/ 2016/ 679 на Европейския парламент и на Съвета от 27.04.2016 /GDPR/.

Съгласно разпоредбата на чл.59, ал.1 от ЗЗЛД администраторът на лични данни, като отчита естеството, обхвата, контекста и целите на обработването, както и рисковете за правата и свободите на физическите лица, прилага подходящи технически и организационни мерки, за да гарантира и да е в състояние да докаже, че обработването се извършва в съответствие с този закон. При необходимост тези мерки се преразглеждат и актуализират. Това императивно предвидено негово задължение се съдържа и в нормата на чл.24 от Общия регламент относно защита на личните данни /ЕС/ 2016/ 679 на Европейския парламент и на Съвета от 27.04.2016 /GDPR/, а в чл.32 са предвидени конкретните мерки които следва да се предприемат. Тези разпоредби обаче не регламентират конкретни задължения, респ. действия на приходната агенция, свързани с опазване на личните данни, неизпълнението на които да съставлява незаконосъобразно бездействие. Следва да се има предвид, че когато става въпрос за незаконосъобразно бездействие, нормата на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ има предвид незаконосъобразно фактическо бездействие по см. на чл.256 АПК, т.е. бездействието на административен орган по задължение, произтичащо пряко от нормативен акт или което той е длъжен да извърши по силата на закона. Задължението като дължими фактически действия на конкретния административен орган следва да не са абстрактно, а конкретно регламентирани в Конституцията, законовите и подзаконовите нормативни актове, за да е възможно да се отграничи кога тяхното

неизпълнение има за последица реализирането на отговорността по чл. 1 от ЗОДОВ. С други думи следва да бъде установено конкретно деяние, което да представлява неправомерно бездействие от страна на НАП, и именно то да е довело до нерегламентиран достъп, въз основа на който личните данни да бъдат разпространени. Така наведените доводи на ищеца за липса на подходящи и ефективни мерки организационни и технически мерки следва да бъдат безспорно установени и по категоричен начин да става ясно, че задълженията на администрацията са останали неизпълнени или лошо изпълнени и именно те да са причината за неправомерния резултат. Между страните не се спори, че на 15.07.2019г. в медийното пространство се оповести информация за „хакерска атака“, при която от електронните масиви на НАП неправомерно е била изтеглена информация съдържаща лични данни на множество български граждани. Няма спор също така, че е налице противоправно деяние. Но то само по себе си не обосновава извод, че е следствие от незаконосъобразното бездействие на ответника да изпълни нормативно предвидените с регламента и закона задължение да осигури достатъчна надеждност и сигурност на информационната си система и да защити физическите лица във връзка с обработването на личните им данни. В хода на събиране на доказателства от страна на ответника се представиха доказателства, от която става е видно, че задълженията предвидени с регламента са изпълнени. Това са споменатите по-горе Политика по информационна сигурност на НАП, Версия 3.0, май 2016г., Методика за оценка на риска – Приложение № 3 към процедура ПФИС 7, Версия 1.1, ноември 2015г., Инструкция № 2/08.05.2019г. за мерките и средствата за защита на лични данни, обработвани в НАП и реда за движение на преписки и заявяване на регистри, Заповед № 3-ЦУ-1436/15.10.2018г. на изпълнителния директор на НАП, с която са утвърдени указания за обработване и съхраняване на данни, Заповед № ЗЦУ-746/25.05.2018г. на изпълнителния директор на НАП, с която е утвърдена политика за защита на личните данни в НАП /приложена към заповедта/, Процедура „Оценка на риска за информационната сигурност“, номер ПФИС 7, версия В, Заповед № ЗЦУ-586/30.04.2014г. на изпълнителния директор на НАП за внедряване считано от 01.05.2014г. на Система за управление на сигурността на информацията в НАП.

Изложеното до тук води до извода за недоказаност на исковата претенция, относно наличието на незаконосъобразен акт, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица, което достатъчно основание за нейното отхвърляне. Въпреки това съдът намира за необходимо да изложи мотиви и по отношение на твърденията в исковата молба за настъпване на вреда.

В исковата молба се твърди, че ищецът е преживял стрес, безпокойство, притеснение и опасения за възможна злоупотреба с личните му данни. Няма спор, че наличието на лични данни в публичното пространство е възможно да предизвика отрицателни емоции у всеки човек. Съдебната практика обаче е категорична, че настъпилите неимуществени вреди следва да не са хипотетични и евентуални, а реални. Преживеният стрес, безпокойство и притеснение, следва да са такива, че да доведат до трайно изменение в ежедневни битовите навици и поведение на ищеца. С други думи чувството на стрес и безпокойство трябва да са довели до реална промяна в поведението на ищеца. Житейски погледнато, в случай на такова нерегламентирано посегателство спрямо личните данни на човек, последният следва да предприеме всякакво активно поведение, с цел да защити своите интереси. Такива доказателства не е ангажираха от ищеца. Единствено бе поискано изслушването на свидетел при

режим на довеждане, допуснато от съда, от показанията на който обаче не се установи един от елементите, описани по-горе, а единствено факта на притеснение, който обаче според съда не е достатъчен за да обуслови настъпването на вреда, така както се претендира. Не се установи да са предприемани последващи действия от ищеца като търсене на информация от НАП, посещение на техни офиси на с цел осведомяване и прочие. Предвид изложеното, настоящият съдебен състав приема за недоказана претърпяната от ищеца вреда, изразяваща се в стрес, притеснение, заплахата, от незаконосъобразното бездействие от ответника

По изложените съображения съдът намира за неоснователен предявеният от И. В. М. против НАП иск с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Неоснователност на главния иск има за последица неоснователност и на искането за присъждане на законната лихва върху главницата от датата на депозиране на исковата молба до окончателното изплащане на сумата.

По разноските.

От страна на ответника е поскано присъждането на юрисконсултско възнаграждение, което съдът намира за неоснователно поради следното :

В производството по ЗОДОВ ищецът не дължи на ответника заплащане на юрисконсултско възнаграждение. Разпоредбите на чл. 10, ал. 2 и ал. 3 ЗОДОВ, тълкувани в тяхната взаимовръзка, се явяват специални по отношение на общите разпоредби на чл. 78, ал. 8 ГПК, във връзка с чл. 144 АПК и чл. 143 АПК. Липсата на изрична уредба в ЗОДОВ, която да предвижда отговорност на ищеца за заплащане на юрисконсултско възнаграждение на ответника при пълно или частично отхвърляне на иска/исковете му, означава, че такова не се дължи.

По изложените съображения, настоящият състав на Административен съд София град,

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ иска с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ, предявен от И. В. М. срещу Националната агенция за приходите за присъждане на сумата в размер на 1000 лева, представляваща обезщетение на ищцата за причинените ѝ неимуществени вреди, изразяващи се в притеснения, страх и опасения за възможна злоупотреба с личните ѝ данни, станали достъпни вследствие т.нар. „хакерска атака“, при която от електронните масиви на НАП неправомерно е била изтеглена информация в голям обем, съдържаща множество лични данни на български граждани, съобщение, за която е било публикувано от медиите на 15.07.2019г., ведно с иска за присъждане на законната лихва върху сумата на обезщетението, считано от 15.07.2019г. до окончателното ѝ изплащане.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му чрез Административен съд София-град пред Върховен административен съд.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл.137 АПК.

Съдия:

